

Veseljak, Zebot in Skulj so se med sejo parlamenta opozarjali Schauerje, da je povodenj v Dravinjski, Savinjski in Sovski dolini napravila tudi Nemcem ogromno škodo, a kako more on glasovati proti. Opozorili so ga tudi na dejstvo, da v »Cillier Zeitung« taji, da bi bil Schauerjev ljub kedaj glasoval za kuluk in za zvišane davke, a steno-grafski protokoli govorijo drugače. Schauer je bil ves čas silno potrj, kajti on je komandiran, da mora glasovati za vsak vladin predlog. Njegovi nemški volilci stokajo pod težo novih davkov, a Schauer glasuje za vlado — in za nova bremena — in proti pomoči poškodovanim. To je bridka resnica!

NAROČNINA «SLOV. GOSPODARJA» ZA L. 1924.

«Slovenski Gospodar» stane za celo leto 32 D
za pol leta 16 D
za četrta leta 8 D

Naročnina se pošlje na upravništvo «Slovenskega Gospodarja» v Mariboru.

Najboljše je, da se vsak posluži položnice, ker s tem prihrani sebi in nam poštno stroške. Poštno položnico je treba dobro shraniti.

Tedenske novice.

Poslanec dr. Hohnjec govori v soboto, dne 8. decembra, na Marijin praznik, na političnih zborih v Zrečah in Konjicah. V Zrečah je predpoldne po prvem cerkvenem opravilu občni zbor političnega društva »Straža.« Vspored: 1. Poročilo o društvenem delovanju. 2. Poročilo poslanca dr. Hohnjeca. Popoldne po večernicah govori isti poslanec na političnem shodu SLS v Konjicah, ki se vrši v hiši okrajne posojilnice.

Krajevne organizacije SLSI Dne 16. decembra t. l. imajo vsi krajevni odbori seje, dne 23. decembra pa imajo vse krajevne organizacije SLS občne zborile. Podrobnosti najdete v okrožnici, ki jo te dni prejmete. Izvedite navodila okrožnice natanko in vestno! — Tajništvo SLS v Mariboru.

Gospod Pucelj nima sreče. Samostojni zemljoradnik Pucelj je začel zopet strašiti po shodih na Slov. Štajerskem. Na državni praznik dne 1. decembra so zbornali samostojni v Maribor nekak protestni shod. Shod je bil tako klavern, da se mu posmihajo celo očetje samostojnih — demokratje. Demokratski glasili »Jutro« in »Narod« se norujeta iz Puceljevega shoda v Mariboru, ker je bil tako slabo obiskan. Zadnje nedeljo je poskusil g. Pucelj v spremstvu šentjurskega Drogenika svojo srečo s shodom v Mestinju pri Smehu. G. Pucelj je čakal in čakal na zborovalce iz šmarskega okraja, a jih je našel komaj celih 23. Tem 23tim je Pucelj nekaj kvasil, a je bil bridko razočaran, ker je bil razglašen »vefik« shod, a udeležencev pa ni bilo niti za eno omizje. Ta pičila udeležba je g. Pucelja tako grizla, da se ni upal po dnevu skozi šmarje k Drogeniku v St. Jur, ampak se le v temnem mraku, ga je fural Josef Drogenigg k sebi na večerjo — na sedminol!

Mariborske novice. Pri zadnjih nalivih in vsled južnega vremena je tudi Drava pri Mariboru narasla zelo močno, a Maribor je že po svoji naravni legi dobro varovan proti povodnji. — V torek zvečer je prišel po nepredvidnosti pod vlak neki vojak, ki se je vračal iz straže in je hotel domov po železniškem mostu, mesto po cesti. Vlak je nesrečno razdrobil obe nogi in desno roko. — Porotno zasedanje v Mariboru se prične dne 10. decembra. Tokrat bodo najbrž pred poroto samo trije slučajji in sicer: dva požiga in eden uboj. — Nova zvonolivarna v Mariboru bo začela vlivati zvone okrog 15. t. m.

Iz nepredvidnosti ga je ustrelil. Minulo nedeljo je zahtevalo nepredvidno ravnanje s puško nedolžno smrtno žrtev v Breznu ob Dravi. Sofer znanega lesnega trgovca g. Germuta je nerodno ravnal z nabito lovsko puško, ki se je sprožila in strel je zadel v trebuh zraven stoječega Germutovega mizarja, ki je pol ure za tem umrl.

V Slov. Bistrici se obhaja sv. misijon pod vodstvom č. g. Kitaka. Zadnji pondeljek, ravno na godovni dan gorečega misijonarja, je došel od škofijstva dekret, s katerim je imenovan duhovnim svetovalcem. Neumornemu misijonarju in zlatomašniku naše odkritosrčne čestitke.

Zahvala ob priliki blagoslovitve Katoliškega doma v Ormožu. Blagoslovitev Kat. doma v Ormožu je bila za vse krščansko-misleče prireditelje in ljubitelje mladine dan veselja in radosti. V tem novem Kat. domu bomo odslej zborovali, se poučevali, se veselili in naša mladina bode imela svoj dom izobrazbe in razvedrila. Veliko truda in dela je bilo s tem domom in mnogo ga še bo, predno bosta oba popolnoma dogotovljena. Pred vsem bo potreba za dom nabaviti nov oder, ki bo gotovo drag. Upamo pa, da bodo naši Ormožani in še posebno radodarni okoličani darežljivo prispevali za nabavo novega odra, kakor so tudi radevolje in obilno darovali za zgradbo doma. Vsem onim, ki so pomagali na ta ali oni način pri zgradbi doma, se voditelji gradbe najtopleje zahvalujemo in jim ključemo: Bog platil Bog živi torej vse dobrotnike in ne pozabite na naš Kat. dom, dokler ne bo popolnoma gotov!

Rodbino Pučko v Hermancih je zadela bridka usoda. Umrl jim je njihov od vseh občanov spoštovani oče Mat. Pučko v 68. letu svoje starosti po kratki bolezni. Bil je vzor moža, skrben družinski oče, čislani pri sosedih ter vzgled lahko vsem viničarjem, ker kot tak je zvesto služil celih 68 let le enemu gospodarju. Sožalje žalostni vdovi, njemu pa trajen spomin med občani. Na svidenje gori v nobesih!

Darujte za nove zvone na Oljski gori pri Polzelih! Kdo je ne pozna, lepe gore Oljske s prekrasno romarsko cerkvijo v prijazni Savinjski dolini! Pobožni romarji, veseli izletniki od blizu in daleč kaj radi prihite na Oljko. Nekdaj

jih je klicalo in vabilo ubrano zvonjenje, ki se je mogočno razlegalo po Savinjski in Saleški dolini: »Pridi vrh planin, nižave sin!« A danes, kako žalostno! En zvonik je popolnoma oropan svojih brnastih prebivalcev, v drugem pa jadicuje en sam zvonček po svojih nesrečnih tovariših in milo prosi, da bi kmalu dobil vesele, glasne tovariše. Uslišimo njegovo prošnjo! Dobri Polzelani so nabrali za novo zvonjenje na Oljki že lepo svoto, pa vendar še mnogo manj ka. Obračamo se zato na drage nam sosedo v Savinjski in Saleški dolini, na pobožne romarje in vesele izletnike, priskočite nam na pomoč z denarnimi prispevki, da se bo v kratkem času zopet razlegalo mogočno zvonjenje iz prijazne gore Oljke. Mili darovi naj se blagovolijo pošiljati na župni urad Polzela.

Novice iz St. Janža pri Velenju. Od nas Sentjanžancv pač redko kedaj širša javnost kaj izve. Takrat, če so volitve, še zleti kakšna strankarska opazka med svet. Sicer je pa brez tega tudi vedno kaj novega med nami, evo torej: Letos se je po dolgem pripravljanju vendar ustanovil odbor za nove zvonove. V ta namen se je nabrala že precejšnja svota in upati smemo, da nas bode vsaj veliki zvon vabil v prihodnji pomladi, ali pa vsaj v poletju gotovo že, iz naših visokih stolpnih lin v prijazno cerkvico na »Peči.« — Ustanovilo se je pred kratkim novo pevsko društvo, mešan zbor z okrog 20 člani, kateri se prav marljivo in vstrajno vezbajo. Za gotov uspeh jamči najbolj njihov delaven in požrtvovalen učitelj g. Belan Schmiedt, nadučitelj iz Dobrne. — Našel se je tudi pri nas nekdo, ki je hotel izvršiti po »Starem zakonu« odkup župniške bere, in dal potrditi svoj nadebudni smoter celo od treh tamkaj v bližini njegovih najbližjih političnih sorodnikov. Prošnji kakor znano se ni ugodilo. Zbog tega tudi škoda za alkohol, kateri je bil možu podarjen za njegov trud že vnaprej. — Razne zanimivosti se opažajo pri naši pošti, katera še do danes drži v osebi radovedne ženske nekdanji staroavstrijski medvojni režim cenzuro. — Ista radovednost se polašča tudi nekaterih, če bodo naši novi pevci postali pevski odsek tukajšnjega Slov. kat. izobraževalnega društva.

Blagoslovitev novih zvonov v Mozirju. Slednjič se je izpolnila tudi nam Mozirjanom vsaj deloma ena najsrčnejših želj. Od trdke Bühl v Mariboru smo dobili dva zvona v skupni teži 1520 kg. Dne 2. decembra jih je blagoslovil g. ravnatelj dr. Anton Jerovšek, ki je imel tudi pridigo in sv. mašo. Naj stoterno Bog poplača vsem, ki so nam pripomogli k temu veselju z darovanjem lesom, z denarjem ali z delom!

Nekaj odgovora. Iz Mozirja poročajo: Vsakega trezno mislečega človeka v Mozirju je bilo sram, ko je čital v »Taboru« tako ostuden dopis iz Mozirja. Ne bi se čudili, ako bi bil dopisnik kak cestni potepuh, a dopis je delo študiranega demokrata. Dopisnik predbaciva slabo občinsko in zasebno gospodarstvo in rabi pri teh običajih najpogostejše izraze. Mozirski demokratje naj pri- mejo sami sebe za nos in se vprašajo: Kedo je zakrivil na občini in med občani 12 let trajajočo tožbo, ki je povzročila tisočake in tisočake stroškov in 12 letni prepri? Pri tej dolgovezni tožbi je občina propadla kljub posredovanju dr. Kalana iz Celja in demokratskega veljaka dr. Kukovca. Nadalje treba vprašati: Kedo je povzročil pri občinskih cestah in ničvrednih kanalih tako ogromne stroške? Kako je bilo stanje občinske blagajne poprej in sedaj?

Pro: tovo'jno gasilno društvo Mislinje, blagoslovljenje gasilnega doma. Prostovoljno gasilno društvo Mislinje je ob ustanovitvi leta 1921 prevzelo od občin St. Ilj in Mislinje gasilski dom. Letos ga je dalo prestaviti na bolj dostopno mesto ter ga je nekoliko povečalo. Dne 18. nov. se je isti slovesno blagoslovil. Ob tej priliki se je v prid društva vršila zvečer pri Rozmanu v St. Ilju pod Turjakom veselica z raznovrstnim sporedom, domače bralno društvo je popoldne vprizorilo burko »Črevljar«, pri obeh sv. mašah pa je bilo v isti namen v cerkvi darovanje, tako da se je s skupnim složnim delovanjem in vsestranskim obiskovanjem prireditve vkljub jako slabemu vremenu nabralo nad 6000 K čistega dohodka. Gradivo za gasilski dom je prebivalstvo prispevalo večinoma brezplačno. S tem je prebivalstvo pokazalo, da razumeva važnost gasilskega društva in obenem dokazalo, kaj se more storiti s složnim in skupnim delovanjem. Bog daj, da bi ta bratska sloga ostala med nami in nas jačile! Z zadovoljstvom beležimo, da so se naše prireditve udeležili tudi: župni načelnik g. dr. Železnikar ter odposlanci sosednih gasilnih društev Slovenjgradec in Vitanje. Vsem, ki so nas podpirali in pripomogli do navedenega vspeha, izreka tem potom najtoplejšo zahvalo: Prostovoljno gasilno društvo Mislinje.

Smrt vzorne mladenke pri Sv. Petru pod Sv. gorami. Po mukopolni bolezni je izdihnila dne 26. m. m. v bolnici v Zagrebu članica tukašnjega Kat. slov. prosvetnega društva Micka Pratengrazer v bujni mladosti v 18. letu svojo plemenito dušo. Ob njeni prerani smrti žaluje celo prosvetno društvo. Spavaj sladko in na svidenje nad nebeskim svodom!

Kako so zborovali demokratje v Rajhenburgu? Priprost kmet iz Rajhenburga nam poroča: Slučajno sem dobil v roke demokratski Zerjavov časopis »Jutro« in čital ter se smejal poročilu o dobro uspelem shodu demokratske stranke v gostilni Pilih v Rajhenburgu. Ze en dan pred shodom so raznosili demokratski agitatorji vabila s pozivom: Jutri v nedeljo po prvem sv. opravilu vse na shod k Pilihu! Zjutraj po prvi službi božji pa so bili vsi zborovalni prostori nabito prazni in torej je morala demokratska gospoda preložit shod do pol 10. ure. Ob tem času je prikapljal nekaj radovednih ljudi in sicer vseh skupaj celih 11. Govornik, demokrat in živinozdravnik Dolfe Ribnikar iz Ljubljane je čakal v posebni sobi na zborovalce. Ribnikar — ta ljubljanska kravja babica — je čakal do 11. ure in običajni gostje, ki se zbirajo v tej gostilni, so brili norca iz potrpežljivosti demokratskega odposlanca. V posebno

sobo k Ribnikarju ni bilo nikogar in moral je ta gospod, ako je hotel kaj povedati, ude svojega žalostnega rojstva prenesti iz posebne gosposke sobe v navadno. Začel je svoj slavnati govor in seveda udaril v svoji živinozdravniški nepremišljenosti po avtonomiji. Ribnikar je pač mislil, da ne poznamo, mi Rajhenburžani parlamentarne politike in demokratskega centralističnega koritarstva, a se je zmotil bridko. Se tisti drobec prisiljenih poslušalcev, katere je imel, mu je svetoval, naj bi rajši prodal svojo centralistično slamo kje v Makedoniji in ob albanski meji, a ne v Rajhenburgu. Ribnikarjeva govorniška slama je še one enajstere poslušalce utrdila v avtonomističnem prepričanju in o celem Rajhenburgu že lahko trdimo tudi za prihodnje volitve, da bo volil kot en mož po programu slovenske avtonomije in bo še mogoče zacvilil v Ribnikarjev kravji rog le še kak učitelj ali zaslepljeno zagriženi uradnik. Tako je bilo pri nas v Rajhenburgu z demokratskim shodom in tako je gotovo tudi po drugod, a seve »Jutro« poroča o nabito »praznih« zborovalnih dvoranah in o burnem pritrjevanju nenavzočih in še ne rojenih demokratov.

Pojasnilo. Radi napada na Cirilovo tiskarno je bil obsojen med drugimi tudi neki Adolf Ogrizek, rodom Mariborčan in črkoslikar v železniških delavnicah. V Mariboru pa je še drug Adolf Ogrizek, trgovski pomočnik in sin veleposestnika Mirka Ogrizek v Erjavcu pri Rogaški Slatini. Ta zadnji Ogrizek nima in ni imel nobenih stikov z Orjuno in tudi ni v nobenem sorodstvu z goraj omenjenim obsojenim napadalcem na tiskarno. Toliko v pojasnilo, da ne bo nedolžni Adolf Ogrizek trpel po nedolžnem od strani nepoučene javnosti.

Gospodarstvo.

Volitve v cenilne komisije za dohodnino. Koncem l. 1923 se mora z žrebom izločiti polovica prvotnega števila voljenih in polovica prvotnega števila imenovanih članov in namestnikov obstoječih cenilnih komisij za dohodnino. Da se izvršijo nadomestne volitve za izločene člane in namestnike, so davčna oblastva sestavila volilne imenike, v katere so po abecednem redu vpisane vse dohodnini zavezane osebe. Ti imeniki bodo v času od 13. decembra do vštete 20. decembra 1923 ob navadnih uradnih urah v uradnih prostorih davčnih oblastev l. stopnje razgrnjeni na vpogled. Vpogledati smejo imenike samo dohodnini zavezane osebe dotičnega cenilnega okraja. Voliti bodo smele le osebe, ki so vpisane v imenike, in one, ki si izposlušajo vpis v imenike na podstavi reklamacijskega postopanja. Rok za vlaganje reklamacij je določen od 13. do vštete 20. decembra. Vsak davkoplačevalec sme vložiti reklamacijo le za svojo osebo. Reklamacije se vlagajo pri davčnih oblastvih l. stopnje. Po poteku reklamacijskega roka bodo smeli davčni zavezanci vpogledati volilni imenik še nadalje do vštete 12. januarja 1924 samo, če se primerno legitimirajo, da se jim na ta način omogoči izbrati kandidate izmed volilnih upravičencev. Volitve se bodo vršile v nedeljo, dne 20. januarja 1924. Volilni kraji so sedeži davčnih uradov, v katerih območju stanuje volilec. Volitev bo osebna in ustna z izključitvijo kakršnihkoli pooblastil. Le ne doletniki in osebe pod varstvom morajo izvrševati svojo volilno pravico po zakonitih zastopnikih. Posebne legitimacije in volilne glasovnice se ne razpošiljajo. Voliti se smejo le v dotičnem cenilnem okraju dohodnini zavezane osebe moškega spola, ki so izpolnile 24. leto ter uživajo vse državljanske in politične pravice. Izvoljeni so tisti kandidati, ki dobijo v cenilnem okraju relativno največ glasov. Pritožbe zoper volilno postopanje, odnosno zoper izvršene volitve, se morejo vložiti v osmih dneh po volitvi pri davčnem oblastvu l. stopnje. — To so bistvene točke razglašene delegacije ministrstva financ v Ljubljani z dne 23. novembra, objavljenega v »Uradnem listu pokrajinske uprave za Slovenijo« z dne 30. novembra. Ker cenilne komisije avtonomno določajo o predpisu dohodnine ter so vsled tega velike važnosti, opozarjamo davčne obvezance na velevažne nadomestne volitve v cenilne komisije. Somišljeniki, pred vsem pozor na volilne imenike!

Zapuščinske takse. Po novem zakonu o taksah z dne 25. oktobra 1923 so oproščeni od zapuščinske pristojbine: dediči, kateri se napram zapustniku nahajajo v prvi stopnji krvnega sorodstva, to je otroci in starši, ako vrednost dedščine ne presega 500.000 dinarjev, in to samo tam, kjer je zapustnik umrl potem, ko je zakon od 25. oktobra 1923 stopil v veljavo, to je od dne 15. novembra 1923. — Tako stoji dobesedno v navedenem zakonu.

Kmetijski pouk po deželi, na Štajerskem in v Prekmurju. Oddelek za kmetijstvo priredi v prvi polovici mesca decembra sleden predavanja: V soboto, dne 8. t. m.: 1. Črna pri Prevaljah, predpoldne, o čebelarstvu, Okorn. 2. Podpeca, popoldne, o čebelarstvu, Okorn. V nedeljo, dne 9. t. m.: Polana v Prekmurju, o kmetijstvu, Pavlica. V nedeljo, dne 16. t. m.: 1. Mala Polana v Prekmurju, o kmetijstvu, Vojsk. 2. Murski Petrovci v Prekmurju, o kmetijstvu, Pavlica.

POKRAJINSKA ZVEZA JUGOSLOVANSKIH VINOGRADNIKOV ZA SLOVENIJO

je imela dne 2. t. m. v Narodnem domu v Mariboru svoj ustanovni občni zbor, katerega so se udeležili mnogi delegatje krajevnih vinarskih društev in drugi odlični vinogradniki iz vse Slovenije. Zveza šteje že danes 14 krajevnih organizacij s 838 člani. Zeleti je, da bi bil vsak vinogradnik član krajevne organizacije, ki danes obstoje v Mariboru, Ptuj, Smarju, Sv. Bolfenku pri Središču, Ormožu, Gornji Radgoni, Brežicah, Ljutomeru, Rogatcu, Novem mestu, Crnomlju, Mokronogu in Krškem, kajti čim močnejša organizacija bo, tim lažje bo braniti ogrožene

Interese vinogradništva. Kjer še krajevnih organizacij ni, se naj čimprej ustanove.

Izvolil se je sledeči odbor: predsednik: Anton Puklavc, vinarski ravnatelj v Mariboru; podpredsednik: Bohušlav Skalicky, kmet, svetnik in ravnatelj kmet. šole na Grmu; tajnik: Josip Zabavnik, višji kletarski nadzornik v Mariboru; blagajnik: inž. Ivo Zupanič, strokovni učitelj na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru; odborniki: Mihael Brenčič, posestnik, Spuhlja pri Ptuj; Franc Kirin, posestnik v Krškem; Franc Penca, župan v Mokronogu; Ivan Urek, posestnik v Globokem pri Brezicah; Robert Košar, veleposestnik pri Sv. Bolfenku pri Središču; Jože Nemanič, posestnik in narodni poslanec v Želebeju pri Metliki; Lovro Petovar, veleposestnik v Ivanjkovcih; Alojz Supanič, posestnik v Vajganu pri Jarenini; Franjo Zebot, posestnik in narodni poslanec v Mariboru; Fric Zemljčič, veleposestnik in vinski trgovec v Ljutomeru; Srečko Robič, župan in posestnik v Limbušu pri Mariboru; Petar Miovič, posestnik v Mariboru.

Občni zbor je soglasno sklenil sledečo resolucijo:

»Pokrajinski Savez jugoslovanskih vinogradnikov za Slovenijo v Mariboru je na svojem ustanovnem občnem zboru dne 2. dec. 1923, na katerem je bilo zastopanih 134 krajevnih vinarskih društev iz cele Slovenije s skupaj 338 člani-vinogradniki, sklenil, pridružiti se zahtevam vinarskega in sadjarskega odseka kmet. družbe za Slovenijo v Mariboru, ki jih je ta-le stavil v svoji zadnji »Spomenici« z dne 10. junija t. l. št. 717 in si jih osvojil. Zlasti zahteva Pokrajinski Savez od visoke vlade:

1. Da pri sklepanju trgovinske pogodbe z republiko Avstrijo doseže za uvoz naših vin vsaj iste ugodnosti, ki jih je Avstrija koncedirala Italiji (znižanje uvozne carine carine od 60 na 30 zlatih kron za hl in za Slovenijo kontingent vsaj 100.000 hl lažjega naravnega vina, oziroma vinskega mošta od 8—12 odstotkov alkohola, oziroma 14—20 odst. sladkorja.

2. Da pritegne k trgovinskemu pogajanju z vino uvažajočimi državami — pred vsem sedaj z Avstrijo — vedno ekspertiz iz Slovenije, ki natančno pozna razmere vinogradništva in vinski trg v Sloveniji. Na vsak način pa zahtevamo z vsjo odločnostjo od vlade, da se k trgovinskemu pogajanju z republiko Avstrijo pritegne tudi en delegat iz pokrajine bivše Avstro-Ugrske.

3. Da ukrene potrebno, da se vinski zakon iz leta 1907, ki velja danes samo v Sloveniji in Dalmaciji, uveljavljuje za celo državo ter da se ga zopet začne izvajati z vso strogoostjo.

4. Da se prepreči vsako vthotapljenje vina iz Madžarske in Italije v našo državo.

5. Da se ukinejo kontrolni listi za prevoz vina, ki povzročajo mnogo stroškov in še veliko več zamude časa in če že to ne gre, da se naj izdaja kontrolnih listov poveri abčinski uradom, ki so bolj pri roki.

6. Istotako naj se ukine naredba, po kateri morajo slovenski vinogradniki vsako leto svoj vinski pridelek namenovati finančni oblasti.

7. Slovenski vinogradniki odklanjajo stališče vlade, da vinogradniki iz prejšnje Avstro-Ugrske radi prejšnjega podaništva ne bi mogli sodelovati pri trgovskih pogajanjih z republiko Avstrijo kot delegatje in eksperti.

8. Zahtevamo, da da vlada v slabih letinah za sladkanje vinskega mošta vinogradnikom na razpolago trošarjne prosti sladkor.

9. Ker vinogradi letos zbog slabe vinske letine niso bili aktivni, v največ slučajih pridelek ne krije niti pridelovalnih stroškov, zahtevamo od vlade, da da finančnim oblastem naloga, da dohodkov iz vinogradov, ki ne prerezirajo nobenega čistega dobička, letos v obče ne obdači.

To resolucijo naj se takoj dopslje vsem prizadetim ministrstvom, narodni skupščini in drugim merodajnim zastopništvom.

DVE ČUDNI KURJI BOLEZNI.

Na svojem dvorišču ogleduje zjutraj hišna gospodinja kokoši, a med njimi ni kokota ali petelina. Zaostal je v kurniku in šele, ko ga je izgnala, stopa počasi na dvorišče, se ne zmeni za svoje, med tem, ko se je vsako jutro kaj živahno sukal med njimi ter sedaj ono in to od svojih sobjeljk pozdravil in se jej poklonil.

Ze včeraj ni več kirikal in zgodaj se je podal spat. Danes odpira na široko svoj kljun ter zeva in zakihva pogosto. Napenja se na vso moč, pogoltniti ponujeno hrano in čeravno mu je dosedaj dišala prav dobro, ga je očividno vzelo. Shujšal je in ako bi ne bil oblečen v isto vsakdanjo kakor praznično pernato obleko, prešela bi mu lahko kosti.

Hišna gospodinja je že čitala v »Gospodarju« o peruntninskih davici ali difteriji in koj sluti, da je njen lepi kokot napaden od te nalezljive bolezni. V resnici pa je drugače. Kokot je zbolel na drugi hudi bolezni, kojo je povzročil črv v sapniku. Kar na mah je sapnik s črvi že prenapolnjen.

To hudo bolezen pri kokoših lahko spoznaš, ker od nje napadena živalčka pogosto odpira kljun in se obnaša, kakor bi sanjala.

Kaj storiti, da napadeno živalčko ozdraviš in jo rešiš pravočasno smrti?

Postopaj kakor proti kurji davici ali difteriji. Vzami pero, kateremu pustiš ob koncu le nekoliko perja, drugo perje odreži in s tem čopičem očisti sapnik črvov, ki nosijo po natančnem opazovanju žolte glavice. Samoobsebi je razumljivo, da čopič previdno porineš v sapnik, ga počasi obrneš v sapniku in črve, ki jih tako odtrgaš, izvlečeš. Posledice neprevidnega ravnanja s čopičem v sapniku so rane in nagla smrt. Dobro bo čopič pred uporabo pomočiti v olje ali vodo, v kateri raztopiš soli. Svetujem ti tudi, da primešaš hrani drobno razsekanega česna.

Omenjena kurja bolezen je zelo nalezljiva. Od nje napadena žival s kihanjem izmeče črve ali vsaj njih zarodke, katere potem pobere zdrave kokoši in se nalezajo te hude bolezni.

Na vsak način moraš to bolezen zatirati ter zabraniti pomnožitev ali razplod teh kurjih črvov.

So že znamenja te bolezni nastopila, moraš bolne živali takoj ločiti od zdravih in jih držati na posebnem prostoru. Poginjene pa dobro zakopaji, najbolje, da jih zežeš. Če le mogoče, odloči za zdrave nov prostor. Kurnik ali hlevček pa razkuži, to je, očisti ga s sodalugom.

Soseda naše gospodinjje, kateri je zbolel njen tako lep kokot, pa se pritožuje, da je najlepša, najbolj velika ter krepka kokoši leto in dan gola.

Če ravno ni čas misljanja, hodi ta drugače fej draga kokoš vselej opipana okoli. Neprijetno ji je, gledati med drugimi kokoši to razcapano, pernato — ciganko.

»Odkod ta neprijetna prikazen?« povprašuje soseda sama sebe, povprašuje tudi druge.

Neverjetno in vendar resnično je, da so okužene kokoši, ki same sebi pulijo perje, da ga potem, če ne vsega, pa vsaj deloma požro. To je druga čudna kurja bolezen, s katero se hočemo danes baviti.

Te grde navade se kokoši oprimejo, če jim postaja dolg čas, če nimajo priložnosti brskati po gnojšču, ali kod drugod. Pred vsem pa, če ne dobivajo hrane, ki jim redi kosti. Te bolezni ozdraviš kokoši, če jim primešaš vsakdanji hrani kostno moko, ki jo lahko pripraviš, ako kosti stolčeš, kakor moka na drobno.

Nek živinozdravnik priporoča kot zdravilo svežo kri, kateri primešaš nekoliko navadne soli. Ako od te bolezni napadene kokoši niso radi pasme posebne vrednosti, je najbolje rabi radikalno sredstvo, v — pisker z njimi!

(Dalje prihodnjč. — Kurjerejec iz samostana.)

Tržne cene v Mariboru. V Mariboru stane 1 kg govejega mesa I. 25—26 D, II. 23 D in III. 20 D. Teletina je I. po 32.50 D, II. po 30 D. Svinjina je po 30—40 D. — Kože: 1 komad konjske kože 150—225 D, 1 kg goveje kože 17.50—20, 1 kg telečje kože 25—30, 1 kg svinjske kože 11—25 D, 1 kg gornjega usnja 105—120, 1 kg podplatov 100—140. Perutnina: 1 piščanec majhen 20—27.50 večji 27.50—37.50 D, 1 kokoš 50—55.50, raca 50—75, gos 80—100. Zito: 1 kg pšenice 3.50, rži 3, ječmena 3, ovska 3.25, koruze 3.50, prosa 4, ajde 3, fižola 4.50. Krma: 1 stot. sena 100—112.50, otave 100—112.50, ovsene slame 75. Kurivo: 1 kub. meter trdih drv 200, mehkih 175 D.

ZITNI TRG.

Cena žitu je nekoliko poskočila. — Moka se je prodavala po 515—520 din. za 100 kg. Penica bačka 320—325 din. Koruza stara 260—265 din. Oves 225 din. — Ponudbe niso bile zelo velike, ker iz mnogo krajev ne morejo vsled povodnji žita odposlati. Cene so momentano poskočile, za prihodnje mesece pa je pričakovati zopet padeč, ker bo nam začela konkurirati Rumunija, kjer cene zelo padajo. Ima že pripravljenih 7000 vagonov moke in 50.000 vagonov pšenice za izvoz. To bo vplivalo sigurno tudi na cene v naši državi, ki ima več kakor polovico za izvoz določenega žita še neprodanega. Zadnje povodnji so uničile v mnogih krajih ozimino. Zlasti v Banatu, naši žitniki, je napravila precej škode Tisa. Zato bode treba gledati, da se pred vsem ti kraji oskrbe z žitom za novo, pomladansko setev. Tudi pasivni kraji, ki pridelajo manj, kakor potrebujejo za življenje, so slabo preskrbljeni. Ti kraji sedaj največ kupujejo ameriško in italijansko moko, ki je znatno cenejša od naše, dasi je slabša. Kmetje v Sloveniji žita tako ne prodajo, razven par izjem; pač pa prodajo mnogo krompirja, ki ga kupujejo naši južni kraji, pa tudi mesta ga dosti porabijo. Izvoz fižola, ki ga Slovenija največ prodaja, je v Italijo prenehal začasno.

Hmelj. XXXIV. poročilo Hmeljarskega društva o hmelji ki kupčiji vobče. Zatec, CSR., 24. 11. 1923. Po nekaterih mirnih dnevih je zopet oživelo povpraševanje po hmelju tukaj na trgu, kakor tudi na kmetih. Nekaj 100 bal hmelja srednje in dobro-srednje kakovosti se je prodalo po 3300—3400 čK za 50 kg. Pozneje se je cena dvignila do 3500 čK. Za najlepše blago se je zahtevalo do 3600 čK; vendar pa ni prišlo do kupčije. Cene so se torej od minule tedna dvignile za obilo 50 čK. Nekaj zanimanja je bilo tudi za lanski hmelj, katerega so plačevali od 2700 do 2800 za 50 kg. Konečno razpoloženje in cene zelo čvrste; upati je, da se bodo cene še dvignile. — Savez hmelj. društev.

TRETJA RAZPRAVA O POMNOŽITVI V KORENINI PRISTNE VRTNICE.

Da kolikor mogoče popolnoma obrazložim pomnožitev v korenini pristne vrtnice, bom nasvetoval čitateljem »Sl. Gospodarja« še druge načine, kako vzgojiti vrtnico zgoraj omenjene vrste.

Ako mesca maja ali junija vejice prirežeš od onih vrtnic, ki jih želi gojiteljica pomnožiti, tedaj priraste na odrezanih vejicah več drugih mladik. Iz teh nežnih mladik lahko vzgojiš v korenini pristno vrtnico. Nežne mladike ureži na onem mestu, na katerem so izrastle, tako globoko, da se držijo svoje vejice, iz katere poganjajo. Na tej ureži bo skušala mladika se zaceliti ter nastavi bel obroček (cambium) in se okroglo obraste, to je, nastavi zacimek (caulus) za korenine.

Ako se ta nežna mladika potem, ko je že nastavila bel obroček (cambium) in se obrastla okroglo, to je nastavila zacimek (caulus) za korenine, odreže in porabi za natič, požene hitreje koreninice in sigurneje, kakor vsak drugi natič. Od sto takih natičev jih raste pogosto 80—90, kar je za vrtnarja, ki se bavi izrecno z vzgojtvijo vrtnic, velik uspeh.

Na deželi, kjer gojijo vrtnice le radi krasote hišnega vrta, je ne boš gojila v tej množini, kar pač vsaka kmetiška vrtnarica lahko sprevidi.

Opisana je ta-le pomnožitev v korenini pristne vrtnice le iz tega namena, da nudim čitateljicam navodilo, kako si na priprost ter lahek način vzgoji v korenini pristno vrtnico vsaka kmetiška hiša.

Preidem na drug način, pomnožiti si vrtnico, o kateri bom razpravljaj v tem članku.

V korenini pristno vrtnico lahko pomnožiš tudi z grebenico ali položnico. Z grebenico ali položnico pomnožiš vrtnice močne rasti, ki so plezalke, ki poženejo po 1 m dolge veje. Veje pripogneš in jih pčložiš v zemljo. Tik vsakega očesa vejo, ki mora imeti že dobro dozoren les, urežeš do polovice. Nato vejo pritrdiš k zemlji in to najbolje s kakim hloščem, da ne more več na kvišku in nato jo dobro pokrij z zemljo. Ako ne more dežiti na zemljo, ker je mogoče vrtnica, od katere si želiš vzgojiti v korenini pristno, preveč pri zidu ali pod hišno streho, ji je z zalivanjem potrebno priskrbovati vlage.

Na posameznih očesih izrastejo korenine.

Preko poletja se je veja, oziroma grebenica ali položnica na posameznih očesih že ukoreninila in se v jeseni ali spomladi tisti del veje med očesi tik očes odreže. Koliko oči, toliko vzgojenih vrtnic.

To postopanje vzgojitve v korenini pristne vrtnice pred vsem priporočam za pomnožitev »Centifolije«, takozvane kraljice vrtnic.

Zelo priporočljiv in zanimiv je sledeči način vzgojiti si vrtnico, ki je pristna v korenini, od mesca julija do začetkom septembra.

Za gredico si izvoli prostorček v senci, ki leži najbolj proti severu. Zemlja bodi lahka, ali pa si jo pripravi sama iz polovice komposta in drobnega peska (sviža). Na to zemljo potrosi 5—6 cm visoko opranega, debelejšega peska. In kaj je zanimivo — natičev ne smeš odrezati, ampak jih moraš izčesniti iz starega lesa ali vejice. Nad četrtim očesom jih odreži in narobe, to je, zgornji del natiča usadi v zemljo, spodnji pa, ki se je držal starega lesa ali vejice, ki je bil izčesnjen, moli iz zemlje na kvišku. Natiče dobro poškopri ter jih pokrij s steklenimi baloni (Glasglocken). Na zgornjem delu natiča, ki bi bil moral pravzaprav priti v zemljo, se nastavi bel obroček (cambium) in potem v 12—15 dneh zacimek (caulus) za korenine.

Po tem času odzami balončke, natiče pregledaj dobro! Od vsakega natiča odreži oni del, ki je bil v zemlji z zacimkom (caulus), dobro obraščene zacimke potem usadi v zemljo, to je z onim delom, ki je poprej molil na kvišku v zrak, da se lahko ukoreninijo nadalje.

To postopanje pri pomnožitvi ali vzgoji v korenini pristne vrtnice ima te-le prednosti: Prvič natiči tako lahko ne gnijejo; drugič rastejo sigurneje in v večjem številu; tretjič zna vrtnarica, ki si je vzgojila take vrtnice, katere naj obvaruje pred zimsko pozebo.

Eden najbolj priprostitih načinov vzgojiti si razne mesečne vrtnice mi je znan iz lastne izkušnje.

Izvolil sem si dobro dozorene vejice, oziroma vejice, kojih les je bil dobro dozoren. Tik spodnjega očesa sem gladko odrezal ter pustil 3—4 oči. To vejico sem djal v steklenico, ki je bila preko polovico napolnjena z vodo. V 4—5 tednih, tudi že poprej, so vejice pognale korenine. Nato sem jih usadil v vrt v zemljo. Zemlji sem primešal polovico drobnega peska in rastle so. Toda kakor sem že omenil, sem to-le pomnožitev poskusil le pri mesečnih vrtnicah. Pri bolj imenitnejših sem si izvolil najsigurnejšo pot, katero sem že opisal v člankih o pomnožitve v korenini pristne vrtnice.

(Dalje prihodnjč. — Samostanski vrtnar.)

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 88—89 din. 100 francoskih frankov stane 472.5—477.5 din., za 100 avstrijskih kron je plačati 0.1247—0.1257 din., za 100 čehoslovaških kron 258.5—260 din., nemške marke ne naterajo, in za 100 leških lir 383.5—384.5 din. V Curihu znaša vrednost dinarja 6.46 cent. (1 centim je 1 para). Od zadnjega poročila je vrednost dinarja padla za 6 točk.

Kar v potrebujete, to je Elzafluid. To pravo domače sredstvo, katero prežene vaše bolečine. Poizkusna pošiljka 27 din. Lekarnar Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrž št. 341, Hrvatska.

Dobro uro imeti je želja vsakega človeka, ker vsaki ve, kako je neugodno, ako se ne ve nikdar pravega časa. Znana tverdka ur H. SUTTNER, LJUBLJANA št. 992, Slovenija, zahvaljuje svoj dober glas resničnosti, da vsaka njena ura ima natančni in trajni stroj. Kdor kupi pri Suttnerju ura, je siguren, da poseduje najboljši stroj, ter si prihrani s tem jezo in popravilo. Krasni cenik tverdke H. Suttner vsebuje še veliko izbiro, tudi razne druge zlatnine in srebrnine ter drugih sličnih potrebščin. 1245

Bolečine? V obrazu? V udih? Poskusite pravi Fellerjev Elzafluid! Vi se bodele čudili! Dobrodejen pri drgnjenju celega telesa in kot kosmetikum za kožo, zobe in negovanje ust! Veliko močnejši in boljši kakor francosko žganje ter čez 25 let priljubljen! S pakovanjem in poštnino 3 dvojnate ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnate ali 12 specialnih steklenic 214 dinarjev z 10% doplatka razpošilja: lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elzatrž št. 341, Hrvatsko.

Nova knjiga! Gladiatorji. Zgodovinski roman iz leta 70. po Kristusu. Angleški spisal Whyte Melville. I. in II. del. Založila Tiskarna sv. Cirila v Mariboru. — Naša tiskarna je izdala Gladiatorje v ponatisu. S tem je jako ustregla našemu ljudstvu. Zdej že skoraj ni več dobiti poštene pripovedne knjig, starih ni več, novih pa radi draginje nikdo več ne založi. Gladiatorji so krasen roman iz prvih časov krščanstva. Kdor začne to povest enkrat brati, je ne odloži poprej, dokler je ne

